

FPDL

Member of
Partners for
Democratic
Change
International

PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE ECONOMICĂ LOCALĂ

COMUNA POLOVRAGI

– JUDEȚUL GORJ –

EVALUAREA POTENȚIALULUI TURISTIC

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

COLECTIV DE ELABORARE

**Georgeta MAIORESCU
Andreea VELIZARE
Laura NICOARĂ**

C U P R I N S

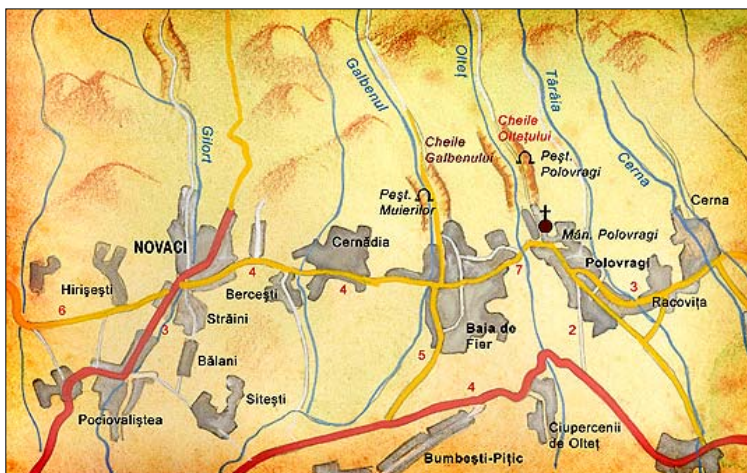
1. ANALIZA OFERTEI	3
1.1. Contextul geografic al localității	3
1.2. Infrastructură și servicii disponibile	3
1.3. Patrimoniu natural	5
1.3.1. Resurse turistice legate de cadrul natural	6
1.3.2. Resurse turistice naturale cu regim protectiv	8
1.4. Patrimoniul cultural	8
1.4.1. Monumente cultural-istorice	8
1.4.2. Elemente de patrimoniu etnocultural	9
1.4.3. Resurse turistice antropice cu regim protectiv	9
1.5. Oferta de petrecere a timpului liber	10
1.6. Oferta de cazare	11
1.7. Oferta de alimentație pentru turism	14
1.8. Posibilități de organizare conferințe, seminarii	14
1.9. Agenți economici activi în turism	14
1.10. Marketing turistic	14
1.11. Calificarea forței de muncă din turism	16
1.12. Evaluarea ofertei actuale – probleme, disfuncționalități	16
2. ANALIZA CERERII	18
3. COMPETIȚIA ȘI TENDINȚELE PIETEI	20
4. DIAGNOSTIC ȘI RECOMANDĂRI PENTRU AUTORITATEA PUBLICĂ LOCALĂ ȘI AGENȚII ECONOMICI DIN TURISM	24

1. ANALIZA OFERTEI

1.1. Contextul geografic al localității

Comuna Polovragi este așezată la poalele de sud-vest ale Munților Căpățâanii, în depresiunea cu același nume, în partea de nord-est a județului Gorj, pe malul stâng al Oltețului. Depresiunea Polovragi face parte din Depresiunea Subcarpatică olteană, situată între Bistrița Vâlcii / Dealul Costești, la est și râul Motru, la vest. Valea Oltețului desparte Munții Parâng (spre vest) de Munții Căpățâna (spre est), printr-un relief abrupt calcaros, de circa 200 - 300 m înălțime.

Teritoriul administrativ al comunei are o suprafață de 8.783,8 ha - din care 3.267 ha reprezintă teren agricol și se întinde spre nord până în creasta principală a Munților Căpățâanii, având ca vecini: orașul Horezu spre est, Mălaia spre nord, Baia de Fier spre vest, iar spre sud, Alimpești și Slătioara. Între aceste limite, altitudinea variază de la 420 m, în extremitatea sudică, la 2.108 m, în Vf. La Nedei, situat pe creasta principală a Munților Căpățâanii. Populația localității era la 01.01.2005 de 2.900 locuitori.

Comuna Polovragi este alcătuită din două sate: Polovragi - reședința de comună și Racovița. Asemenea întregii zone submontane dintre Gilort și Bistrița Vâlcii, populația comunei Polovragi a suferit puternice influențe demografice și etnoculturale dinspre Mărginimea Sibiului. Rezultatul acestei interferențe se regăsește în graiul, portul și tradiția pastorală asemănătoare satelor din Mărginimea, aspect care reprezintă un punct forte în dezvoltarea turistică a localității, prin elementele culturale cu valoare de unicat pe care le poate oferi potențialilor vizitatori. Păstrarea acestui patrimoniu etnocultural trebuie să reprezinte, alături de infrastructură și utilități, obiectivul principal al strategiei de dezvoltare a localității.

1.2. Infrastructură și servicii disponibile

Poziția localității, cu acces la DN 67, importantă cale rutieră de transport și existența unor obiective turistice de valoare excepțională, a favorizat dezvoltarea infrastructurii generale și a unor utilități și dotări tehnico-edilitare.

➤ *Infrastructura existentă în localitate:*

- DN 67 (E 81 / Rm. Vâlcea – Horezu – *Polovragi* – Tg. Jiu – Drobeta Tr. Severin / E70), traversează comuna prin extremitatea sudică, pe circa 4 km;
- DJ 665 (DN 67 / Horezu – Vaideeni – *Polovragi* – Baia de Fier – Novaci – Crasna – Curțișoara / DN 66 / E 79), din care 8 km sunt pe teritoriul administrativ al comunei;
- Dc 22 (*Polovragi* – Mănăstire), de 3,5 km;
- drumul forestier ce însoțește pârâul Olteț, până sub Curmătura Oltețului, importantă cale de acces turistic spre arealul Petrimanu – Latorița - Parâng.

➤ *Echipare edilitară:*

- rețea de alimentare cu apă în sistem centralizat – 8,5 km conductă de aducțiune și 25 km de rețea de distribuție; sursa de alimentare este de suprafață și asigură un debit de 13 l/s; stația de tratare existentă trimite în rețea 13 l / s apă potabilă; nivelul de alimentare cu apă al localității este nesatisfăcător, numărul de gospodării racordate la rețea este de 732 (dintr-un total de 953);
- pentru gospodăriile mai izolate ale comunei alimentarea cu apă se face în sistem individual, din bazine proprii, prin captări locale și stocare în mici rezervoare sau din puțuri;
- rețea de canalizare: nu există; 37 % din gospodării au fose septice;
- colectarea și depozitarea deșeurilor se face în mod necontrolat, iar locul de depozitare a deșeurilor este impropriu, fapt care determină un impact negativ asupra mediului înconjurător (apă, aer și sol);
- alimentarea cu energie termică – încălzirea locuințelor se face cu sobe, în cea mai mare parte; doar 5 clădiri (instituții publice) sunt racordate la sistemul centralizat de încălzire;

- alimentarea cu energie electrică - cele două sate ale comunei sunt conectate la Sistemul Energetic Național, prin Linii Electrice Aeriene (LEA) de joasă și medie tensiune și 5 posturi de transformare;
- telecomunicații: comuna dispune de telefonie fixă pe cablu optic și este racordată la centrala telefonică digitală cu o capacitate de circa 500 posturi telefonice, toate ocupate și 3 servicii pentru telefonie mobilă GSM.
- 3 școli primare, o grădiniță o școală gimnazială, cămin cultural, bibliotecă comunală.

➤ *Serviciile* oferite populației și inclusiv turiștilor sosiți în localitate se situează la un nivel nesatisfăcător, în raport cu cerințele actuale și raportate la serviciile din țările vecine, membre ale Uniunii Europene, potențiale concurente în domeniul turistic. O analiză critică sumară a situației existente în domeniul serviciilor evidențiază următoarele aspecte:

➤ *rețeaua de alimentare a cu apă* a satelor componente nu satisface cerințele populației în ceea ce privește extinderea rețelei (aproximativ 24 % din gospodării sunt în afara rețelei de alimentare în sistem centralizat), calitatea apei distribuită și necesarul de apă asigurată (în perioadele de secetă scade debitul distribuit în rețea);

➤ *rețea de canalizare și stație de epurare* nu există, fapt care influențează în mod negativ calitatea mediului natural;

➤ *serviciile de alimentare cu energie electrică și de telefonie* sunt la nivel satisfăcător;

➤ *serviciile turistice* oferite sunt slab reprezentate, foarte puțin diversificate și nu sunt la standardele compatibile cu statutul României de viitor membru al Uniunii Europene, în condițiile unei puternice concurențe pe piața turistică creată de statele vecine.

1.3. Patrimoniul natural

Poziția localității, în arealul Subcarpații Olteniei, care determină varietatea și structura reliefului, tipul de vegetație și lipsa surselor de

poluare sunt elemente determinante în constituirea cadrului natural al zonei. Localitatea beneficiază așadar, de locuri atractive, pitorești, cu un climat favorabil recreării și petrecerii timpului liber, de numeroase obiective turistice spre care se îndreaptă anual zeci de mii de turiști.

1.3.1. Resurse turistice naturale

▪ **forme de relief montan și submontan**, având ca suport o structură geologică complexă (în principal roci cristaline și calcare jurasice, pe care s-au dezvoltat numeroase forme de relief carstic), îmbogățesc aspectul peisagistic al zonei și creează oportunități pentru practicarea unor variate forme de turism. Importanța științifică (geologică, geomorfologică, botanică și forestieră) a întregii zone carstice a determinat declararea acesteia ca arie protejată, inclusă înscrise în Legea nr. 5 / 2000;

▪ **Cheile Oltețului** – de circa 2,2 km lungime, impresionează prin sălbăcia și îngustimea defileului, în lungul căruia șerpuiește un drum forestier de 18 km lungime; urmărind cursul pârâului Olteț până la

obârșie (limita naturală între Munții Parâng și Munții Căpățâna), drumul forestier trece creasta Parângului pe la Curmătura Oltețului, pentru a ajunge apoi în Valea Latoriței, importantă zonă turistică din bazinul Lotrului. Întreaga zonă a Cheilor Oltețului prezintă un deosebit interes și din punct de vedere floristic și peisagistic. Pe puținul sol format între stâncile calcaroase, vegetează numeroase specii submediteraneene. În acest cadru generos, mai putem adăuga existența unei păduri seculare de castan comestibil, urmare a influențelor climatice submediteraneene. Aici există peste 300 de specii de plante

caracteristice terenurilor calcaroase: unghia ciutei, strejnicul, ruginita, cornutul de Banat, garofița, micsandra de munte, steluța vânătă, sugărarul etc.

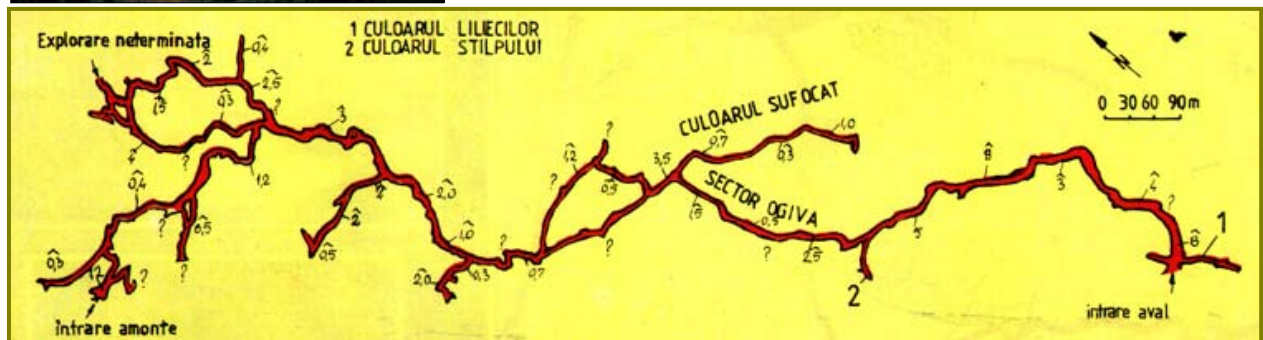
▪ **Peștera Polovragi** - este cea mai importantă și accesibilă peșteră din tot masivul calcaros. Drumul forestier, amenajat de-a lungul canionului, permite accesul rutier facil

spre peșteră, aflată la circa 200 m după intrarea în chei,

la 670 m altitudine, în versantul stâng al Oltețului și totodată pune în evidență frumusețea și sălbăcia peisajului carstic. Peștera, cu o lungime totală de circa

9.000 m, este un vechi meandru subteran al Oltețului, aflat la nivelul de 25 m. Sub acest nivel, acțiunea erozivă a Oltețului a dus la adâncirea albiei și formarea unui adevărat canion. Din galeria principală, în cea mai mare parte orizontală, se desprind mai multe culoare laterale, în parte colmatate cu aluviuni. De-a lungul galeriei se disting trei sectoare, mai important fiind cel din dreapta, numit "Culoarul Liliacilor". Galeria, din care circa 1 km este electrificată, continuă cu înălțimi de 2 - 8 m și lățimi de circa 10 m. Sunt frecvente prăbușirile, scurgerile din tavan, hornurile; aici se deschid culoare secundare mici, împodobite cu calcit;

▪ **domeniul schiabil amenajabil din zona alpină**, care coboară de sub Vf. Negovanu spre SV, pe Piciorul Negovanului, este o premisă favorabilă pentru dezvoltarea sporturilor de iarnă, fiind susținută de grosimea stratului de zăpadă (în medie, 40 cm) și de durata menținerii lui (peste 150 zile / an); primele zăpezi apar la sfârșitul lunii octombrie și se topesc în luna mai;

- **trasee de alpinism** din zona carstică (Cheile Oltețului), unde există mai multe trasee de alpinism, de diferite grade de dificultate;

această zonă a unui complex turistic de agrement și recreere;

- **traseul pârâului Olteț**, însoțit de drumul forestier, este deosebit de pitoresc; în locul denumit Luncile Oltețului, la ieșirea din chei, înspre amonte, există un amplasament propus pentru amenajarea unui sat de vacanță, inclusiv cu platformă de campare; realizarea proiectului investițional va contribui la apariția în

- **fondul forestier** bogat, reprezentat prin păduri de foioase și conifere, îmbracă versanții sud-vestici ai Munților Căpățâna, creează un mediu ambiant atractiv, curat, recomandat pentru vacanțe active;

- **flora** pajiștilor montane și a fânețelor, de o diversitate impresionantă, în funcție de altitudine, îmbogățesc peisajul cadrul natural cu specii floristice multicolore;

- **elementele climatice** ale zonei, fără valori extreme, sunt favorabile practicării turismului în tot timpul anului, pentru repunere în formă a organismului după stres; localitatea are un climat de dealuri submontane, de adăpost, cu o temperatură medie anuală de aproximativ 6°C și cu aer curat, lipsit de factori alergogeni;

- **fondul de vânătoare (specii cu valoare cinegetică)** și de **pescuit sportiv**.

1.3.2. Resurse turistice naturale cu regim protectiv

⇒ *Cheile Oltețului și Peștera Polovragi* – rezervație complexă, cu o suprafață de 150 ha

⇒ *Pădurea de castani* comestibili, cu exemplare multisekulare, situată lângă mănăstire - 10 ha.

1.4. Patrimoniul cultural

1.4.1. Monumente cultural – istorice

▪ *Fortificația geto-dacică*, situată deasupra versantului în care se află Peștera Polovragi, în punctul denumit „Crucea lui Ursache”;

▪ *Mănăstirea Polovragi*, monument istoric și de arhitectură; biserica mănăstirii, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a fost atestată documentar într-un hrisov emis de Matei Basarab, în anul 1648; a fost rezidită în 1643 – 1647 și restaurată în perioada 1690 - 1693 din inițiativa domnitorului Constantin Brâncoveanu; posedă o importantă colecție de icoane pe sticlă și lemn (peste 650 exemplare), datând din sec. XVIII - XIX, precum și o bibliotecă valoroasă, cu peste 3.000 volume; Biserica bolniței, cu hramul „Sf. Nicolae”, a fost zidită în stil bizantin, între anii 1731 – 1732;

▪ *Biserica de lemn cu hramul „Sf. Nicolae”*, ctitorită în anul 1806.

1.4.2. Elemente de patrimoniu etnocultural

✓ *Centrul etnografic Polovragi* - centru etnofolcloric, cu tradiții legate de păstorit și transhumanță; renumit pentru portul popular ciobănesc cu influențe din zona Mărginimii Sibiului, pentru prelucrarea artistică a lânii și confecționarea de instrumente muzicale;

✓ *arhitectură tradițională* – case vechi de lemn cu pridvor, specifice zonei etnografice “Oltenia de sub Munte”;

✓ *costumul popular*, fie în două culori, alb și negru, asemănător zonei Mărginimea Sibiului;

✓ *cusături și țesături artistice* (săculeți, disagi), meșteșuguri cu o răspândire din ce în ce mai redusă;

✓ confecționare de *instrumente muzicale* - fluiere;

✓ *prelucrarea artistică a lemnului* – obiecte de uz gospodăresc: lăzi, coșuri, furci de tors lână ș.a.;

- ✓ **prelucrarea lânii** – obiecte de îmbrăcăminte, pături;
- ✓ **instalații de tehnică populară:** darac, pive, mori de apă, joagăre acționate hidraulic (unul dintre acestea a fost dus și reconstruit în Muzeul Astra de la Sibiu;
- ✓ **manifestări etnofolclorice:** “Nedeia de la Polovragi” - se desfășoară în perioada 18 - 20 iulie și atrage un mare număr de turiști din toată zona de nord a Olteniei. Este un eveniment deosebit pentru viața social – economică și culturală a localității. Este o paradă a portului, cântecului și dansului popular oltenesc.

1.4.3. Resurse turistice antropice cu regim protectiv

LISTA MONUMENTELOR ISTORICE, ACTUALIZATĂ conform Ordinului nr. 2314 / 2004

Nr. crt.	Cod LMI 2004	Denumire	Localitate	Datare
1.	GJ-II-a-A-09356	Mănăstirea Polovragi	sat Polovragi; comuna Polovragi	sec. XVI-XVIII
2.	GJ-m-A-09356.01	Biserica „Adormirea Maicii Domnului”	sat Polovragi; comuna Polovragi	1648
3.	GJ-m-A-09356.02	Bolnița „Sf. Nicolae”	sat Polovragi; comuna Polovragi	1732
4.	GJ-m-A-093506.03	Stăreție	sat Polovragi; comuna Polovragi	sec. XVII-XVIII
5.	GJ-II-m-A-09356.04	Turn clopotniță	sat Polovragi; comuna Polovragi	1648
6.	GJ-m-B-09357	Biserica de lemn ”Sf. Nicolae”	sat Polovragi; comuna Polovragi	1806
7.	GJ-IV-m-B-09499	Crucea lui Ursache	sat Polovragi; comuna Polovragi	1800

1.5. Oferta de petrecere a timpului liber

Diversitatea și valoarea potențialului turistic existent pe teritoriul comunei Polovragi sunt premise care favorizează modalități multiple de petrecere activă a timpului liber, de odihnă, de recreere și de practicarea unor forme de turism specifice.

Turismul cultural-religios este favorizat de prezenta unor obiective religioase de valoare excepțională, intrate deja în circuitele naționale și cu un segment fidel de turiști care vin periodic în pelerinaj la mănăstirile din nordul Olteniei. Mănăstirea Polovragi mai este vizitata și de turiștii sosiți la tratament în stațiunile balneare de pe

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

Valea Oltului. Mănăstirea Polovragi reprezintă un important centru monahal care contribuie la conservarea spiritualității și culturii ortodoxe românești, de la sud de Carpați.

Turism etnocultural. Caracterul și tradiția acestei zone a orientat locuitorii către meșteșuguri artizanale cu specific românesc, precum țesăturile executate manual (costum popular, stregare oltenești), cusături, prelucrarea artistică a lemnului. Vechile legături ale populației locale cu „ungureni” de peste munte din satele Mărginimii Sibiului, și-au pus amprenta asupra obiceiurilor legate de oierit – din pacate, păstrate din ce în ce mai puțin, asupra tradițiilor, folclorului, graiului și a costumului popular. Existența acestor tradiții etnoculturale arhaice, susțin practicarea turismului etnocultural.

Sărbătorile tradiționale locale, legate de preponderent de sărbătorile religioase, constituie un prilej de relaxare, de întâlnire a fiilor satului, de stabilirea de contacte umane între localnici și oaspeți, între cei plecați la oraș și cei rămași în sat, între reprezentanții administrației locale și diverse personalități invitate. Sărbătoarea de Sf. Ilie, de la 20 iulie, a devenit de foarte mulți ani o tradiție a zonei, care atrage formații artistice, rapsozi populari, turiști și societăți comerciale din toată zona de nord a Olteniei. Nedeia este așteptată cu interes de către localnici, dar și de către administrația locală, pentru aspectul economic al acestei manifestări.

Speoturismul – este favorizat de prezența Complexului caritic Cheile Oltetului și a numeroaselor forme de relief carstic adăpostite de acesta. În zonă se cunosc mai multe peșteri, dar cea mai cunoscută este Peștera Polovragi.

Turism rural este încă în fază de pionierat, dar localitatea Polovragi beneficiază de toate oportunitățile pentru dezvoltarea acestuia: cadru natural atractiv, resurse turistice variate, accesibilitate directă la DN 67 și prin aceasta la două drumuri europene de largă circulație turistică, existența unor pensiuni rurale care pot constitui un model și pentru alți proprietari de gospodării țărănești, existența unor dotări tehnico–edilitare care pot sta la baza dezvoltării turistice a zonei. Promovarea turismului rural va asigura acestui spațiu păstrător de valori tradiționale românești o dezvoltare durabilă și echilibrată.

Turismul de sfârșit de săptămână (*weekend*) este o formă de turism din ce în ce mai apreciată, locuitorii din marile centre urbane dorind să-și petreacă sfârșitul de săptămână în locuri nepoluante, departe de aglomerația și stresul marilor orașe.

Apropierea de municipiul Tg. Jiu, dar și poziția localității, pe DN 67, favorizează accesul unor importante fluxuri dinspre capitala de județ sau dinspre alte orașe mari. Practicarea acestei forme de turism, într-un cadru natural pitoresc, oferit de ținutul de sub munte al Olteniei, este în evoluție constatată.

Turismul de tranzit derivă din amplasarea zonei cu acces direct la o importantă arteră rutieră națională - **DN 67** (Rm. Vâlcea – Costești - Horezu – Tg. Jiu – Drobeta Tr. Severin), care face legătura între trei magistrale rutiere europene: **E 81** (București – Pitești – Rm. Vâlcea – Sibiu – Cluj Napoca – Satu Mare – Halmeu/ punct de frontieră RO/UK) și **E 79** (Calafat – Craiova – Tg. Jiu – Deva – Vârfurile – Oradea – Borș/punct de frontieră RO/H) și **E 70** (pct. de frontieră RO/BG – București – Craiova – Drobeta Tr. Severin – Timișoara – Moravița pct. de frontieră RO/ YU). Prezența a numeroase obiective turistice de interes cultural, istoric, etnografic, religios sau natural în întreaga zonă de nord a Olteniei, face ca traseul DN 67 să atragă anual în circuite zeci de mii de turiști români și străini.

Turismul montan. În perspectivă, comuna Polovragi poate să se dezvolte ca un centru important al turismul montan, atât datorită existenței unor trasee turistice marcate sau nemarcate care pornesc din localitate spre Munții Căpățâni, pe interfluvii sau pe drumul forestier de pe valea Oltețului, cât și datorită potențialului schiabil din zona de obârșie a Oltețului (zona Negoveanu - Nedeia).

Turismul științific este susținut de existența pe teritoriul administrativ al comunei a arii protejate de mare interes științific, ce pot constitui un laborator de lucru pentru cercetătorii în domeniul științelor pământului.

Turismul pentru sporturi extreme, o formă de turism cu adresabilitate preponderentă către tânăra generație, prinde contur din ce în ce mai mult și în România. Zona oferă suportul necesar pentru alpinism, parapantă, cicloturism, snowboard, motocross, deltaplan. Zona Cheile Oltețului oferă numeroase trasee de alpinism îmbogățind oferta județului Gorj, alături de Cheile Sohodol și Cheile Galbenul.

1.6. Oferta de cazare

Pe teritoriul comunei Polovragi există trei structuri turistice de cazare, clasificate ca pensiuni turistice de 2 și 3 margarete. Cele 3 pensiuni totalizează un număr de 52 de locuri de cazare.

Pensiunea Cheile Oltețului, încadrată la 3 margarete, pune la dispoziția turiștilor un număr de 15 camere, din care 10 camere duble și 5 apartamente de maxim 4 persoane. Cele 15 camere totalizează un număr de 40 de locuri de cazare și prezintă numeroase dotări și facilități de petrecere a timpului liber.

Pensiunea "Casa Mihăiescu", cu 2 margarete, pune la dispoziția turiștilor pentru cazare un număr de 8 locuri, distribuite în patru camere duble (dotate cu grup sanitar, televizor, frigider și telefon în fiecare cameră) și alte facilități de petrecere a timpului liber.

Pensiunea Dumitrescu, încadrată la 2 margarete, are o capacitate de 4 persoane, în 2 camere duble, dotate cu grup sanitar.

Structuri de cazare în Polovragi

Denumirea unității	Nr. de locuri
Pensiunea Cheile Oltețului 3 margarete	40
Pensiunea Casa Mihăiescu 2 margarete	8
Pensiunea Dumitrescu 2 margarete	4
Total	52

Sursa: www.agroturism.ro, www.antrec.ro.

La aceste locuri trebuie adăugate și posibilitățile de cazare la chiliile Mănăstirii Polovragi, adică aproximativ 10 locuri.

Ca elemente primordiale al bazei tehnico-materiale, structurile de cazare din Polovragi sunt slab diversificate (doar trei pensiuni, de categoria 2 și 3 margarete), nesatisfăcând nevoile variate ale turiștilor pentru serviciile de cazare.

1.7. Oferta de alimentație publică

În localitatea Polovragi există două societăți care oferă condiții de servire a mesei, tip restaurant, cu aproximativ 50 de locuri la mese.

Raportul dintre numărul locurilor la masă și cel al locurilor de cazare (inclusiv cazare la mănăstire) este de 0,8. Acest raport semnifică faptul că în localitatea Polovragi, serviciile de alimentație publică sunt slab reprezentate și deci nu satisfac în totalitate nevoile turiștilor.

1.8. Posibilități de organizare conferințe – seminarii

Evenimente precum conferințele și seminariile se constituie în oportunități de dezvoltare a economiei locale, în general, și a turismului, în special. Promovarea turismului de afaceri impune existența unor spații special amenajate, cu dotări caracteristice acestei forme de turism, la locul de destinație.

În prezent, localitatea Polovragi nu dispune de o bază materială specifică turismului de afaceri, singurele locuri ce pot fi utilizate în acest scop fiind sala de festivități a localității și amenajările de la centrul cultural.

Posibilitatea amenajării de spații destinate organizării de conferințe și seminarii trebuie să constituie o preocupare de perspectivă pentru autoritățile locale, dat fiind faptul că turismul de afaceri reprezintă o sursă de încasări substanțiale.

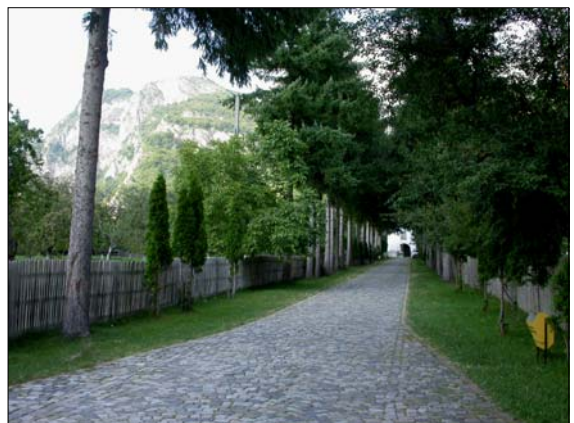
1.9. Agenții economici activi în turism

Majoritatea agențiilor economice ce își desfășoară activitatea în localitatea Polovragi se ocupă de comerțul cu amănuntul, conform clasificării CAEN.

Alături de cele trei pensiuni care desfășoară activități turistice, pe teritoriul comunei există un agent economic înregistrat ca și tip de activitate CAEN la capitolul „Alte unități de preparare a hranei” și un alt agent economic înregistrat la activitatea „Baruri”. Prin urmare, numărul total al agențiilor economice ce activează în domeniul turismului se ridică la 5, un număr insuficient pentru ca acest sector de activitate să cunoască o dezvoltare semnificativă la nivelul localității.

1.10. Marketing turistic

Oferta turistică se compune, la modul general, atât din elemente ale potențialului turistic, natural și antropoc, cât și din structurile turistice și forța de muncă implicată în activitățile de turism. Pentru localitatea Polovragi **oferta turistică actuală** se bazează pe un potențial turistic valoros și pe baza tehnico-materială a turismului, în stadiul ei actual de dezvoltare.

Existența unui minim de locuri de cazare și de servire a mesei creează condițiile de bază pentru desfășurarea unei activități turistice.

Produsul turistic Polovragi este rezultatul promovării a două simboluri ce aparțin localității: Peștera Polovragi și, respectiv, Mănăstirea Polovragi. Cele două obiective turistice sunt suficient de valoroase cât să ofere posibilitatea promovării **turismului speologic și a celui religios**. Peștera Polovragi este una dintre cele mai renumite și mai accesibile formațiuni carstice din țară. Mănăstirea Polovragi este așezată într-un cadru pitoresc, la poalele muntelui Piatra Polovragilor, în vecinătatea Cheilor Oltețului.

Alături de celelalte localități ale județului, localitatea Polovragi este păstrătoarea tradițiilor și meșteșugurilor populare gorjene, turistul putând vizita aici atelierele unor meșteri populari sau participa la evenimente folclorice, precum Nedeia Târg sau Târgul anul Polovragi (la 20 iulie, atrage un număr mare de turiști din zona Olteniei). Prin urmare, oferta turistică a localității poate include și un *produs etnofolcloric*.

La acestea se adaugă și posibilitățile de practicare a unor sporturi extreme, precum alpinismul, parapanta, tiroliana, funicular sau coborârea în rapel (coborârea unui perete abrupt printr-un sistem de coardă dublă) - în zona Cheile Oltețului.

Așadar, oferta actuală a localității Polovragi se constituie dintr-o combinație de forme de turism posibil de practicat în condițiile unui potențial turistic adecvat acestora și a unor servicii turistice minime existente.

Slaba diversificare a serviciilor turistice, în special a celor de cazare și agrement, îngreunează realizarea unei analize a prețurilor / tarifelor practicate în localitate. Din informațiile existente, se apreciază un **tarif mediu** de 10 - 15 euro pentru camera dublă (Pensiunea Casa Mihăiescu practică un tarif de 10 euro / camera dublă, Pensiunea Cheile Oltețului oferă cazare la 15 euro / camera dublă, deci putem considera că și cealaltă pensiune își situează tarifele de cazare undeva în acest interval).

În prezent, nu există produse turistice distribuite turiștilor care să includă sejururi în Polovragi. O modalitate de **distribuție** este includerea de vizite la cel două simboluri ale localității în călătoriile itinerante ale turiștilor ce vizitează zona Gorjului, însă această

este o cale simplistă, care nu asigură eficiență turistică la nivel de zonă, ci doar la nivel de obiectiv turistic.

În contextul ofertei turistice actuale nu pot fi identificate activități eficiente de **promovare** care să direcționeze investițiile spre această localitate, investiții care au ca urmare firească intensificarea activității turistice și deci creșterea cererii turistice. Promovarea localității Polovragi se realizează doar la nivel de obiective turistice, fără a se realiza un plan complet de promovare pentru întreaga localitate. Localitatea este promovată la un nivel redus, alături de celelalte localități din județ (exemplu: <http://tpb.traderom.ro>), așadar insuficient. Folosirea celor două simboluri dispersat, fără a urma o logică de marketing nu asigură eficiența pe care o presupune orice acțiune promoțională.

1.11. Calificarea forței de muncă din turism

Calificarea personalului care lucrează în turism este un aspect determinant pentru calitatea serviciilor. În condițiile unei concurențe tot mai accentuate, chiar și numai pe piața românească, serviciile și calitatea acestora sunt de cele mai multe ori determinante în alegerea unei destinații turistice.

Autoritatea Națională pentru Turism, prin Compartimentul Cercetare și Învățământ, organizează cursuri de specialitate pentru sectorul turistic, prin rețeaua Ministerul Educației și Cercetării și acordă brevete și certificate de specialitate. Pentru lucrătorii din turismul local, care nu sunt absolvenți de studii superioare de specialitate, sunt recomandate cursuri de instruire profesională pentru administratori de pensiune, ospătari, bucătari, cursuri de perfecționare pentru de limbi străine și calculator.

1.12. Evaluarea ofertei actuale – probleme, disfuncționalități

Deși dispune de resurse turistice variate, ce permit practicarea unor forme de turism diferite, precum turismul religios, turismul speologic sau chiar turismul pentru sporturi extreme, localitatea Polovragi nu are conturată o activitate turistică eficientă, identificându-se următoarele probleme și disfuncționalități ale ofertei turistice actuale:

- structuri turistice de cazare puțin diversificate, ca tip și categorie de confort (doar două pensiuni de 2 și 3 margarete);
- structuri turistice de alimentație insuficiente, în raport cu numărul actual de locuri de cazare;

- lipsa unor amenajări specifice agrementului;
- activitate turistică în neconcordanță cu valoarea potențialului turistic;
- lipsa unor acțiuni de distribuție și promovare eficiente;
- insuficiența colaborărilor cu agențiile de turism care să promoveze oferta turistică;
- lipsa activităților de marketing care să conducă la construirea imaginii de destinație turistică.

2. ANALIZA CERERII

Informațiile privind segmentele de turiști ai localității Polovragi conduc la conturarea următorului profil: adulți și persoane de vârstă a III-a, familii cu copii, tineri, persoane din mediul rural și urban, familii cu venituri mici și medii, cu așteptări medii legate de serviciile turistice, persoane interesate de călătoriile religios-culturale, cu dorință de cunoaștere a unor locuri cu resurse turistice deosebite (peșteri, mănăstiri, tradiții, moduri de viață etc.).

Din punct de vedere cantitativ, conform „Raportului privind starea generală, economică, socială, culturală și administrativă a județului Gorj în anul 2004”, emis în martie 2005, situația activității turistice în comuna Polovragi se prezenta astfel:

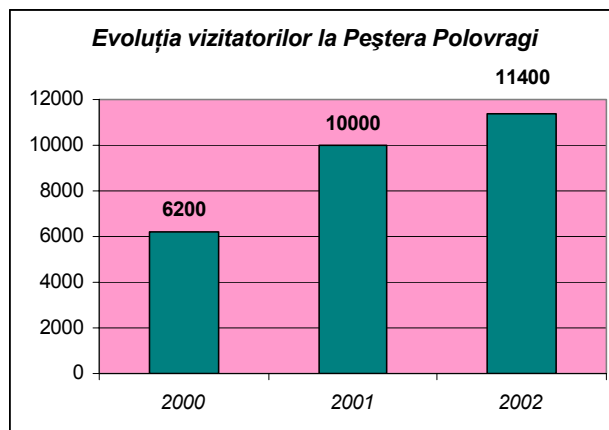
- total turiști: 21
- total înnoptări: 68
- grad de ocupare: 10 %.

Se observă faptul că circulația turistică este foarte redusă, demonstrată de numărul mic de turiști și de înnoptări. Prin urmare se poate concluziona că în comuna Polovragi se practică mai mult vizitele scurte la obiectivele turistice de interes, decât sejururi de câteva zile. Această concluzie este susținută și de situația numărului de bilete vândute pentru Peștera Polovragi în perioada 2000 - 2002.

Numărul de vizitatori ai Peșterii Polovragi

	2000	2001	2002
Nr. vizitatori	6.200	10.000	11.400

Sursa: Administrația Peșterii Polovragi

Indicatorul „vizitatori” pentru Peștera Polovragi reflectă mult mai fidel circulația turistică din localitate. În perioada 2000 - 2002, numărul de vizitatori a cunoscut o evoluție ascendentă, ajungând să se dubleze în 2002 față de 2000, ceea ce demonstrează existența interesului turistic pentru această zonă.

Prin urmare, se impune o îmbunătățire a bazei tehnico-materiale a turismului în așa fel încât o mare parte din cei ce vizitează obiectivele turistice din Polovragi să opteze pentru un sejur complet în Polovragi, inclusiv servicii de cazare, alimentație, agrement.

3. COMPETIȚIA ȘI TENDINȚELE PIETEI

În Polovragi, resurse turistice existente favorizează practicarea unor variate forme de turism, între care turismul speologic și cel religios sunt cele principale.

Din acest punct de vedere, zonele cu care localitatea Polovragi intră în competiție sunt cele cu oferte similare, din arealul învecinat. Aici sunt incluse localitățile cu potențial religios și speologic din județele Vâlcea, Gorj și Argeș.

Produsele oferite de zonele concurente, strict din punct de vedere al turismului religios și a speoturismului, au la bază promovarea obiectivelor turistice prezentate pentru fiecare localitate în parte.

Concurenții localității Polovragi

Localitatea	Turism religios	Turism speologic
Județul VÂLCEA		
<i>Bărbătești</i>	Schitul Pătrunsa	-
<i>Bujoreni</i>	Biserică	-
<i>Costești</i>	Mănăstirea Bistrița Mănăstirea Arnota Biserici	Peștera Liliiecilor
<i>Horezu</i>	Mănăstirea Hurez	-
<i>Măldărești</i>	Biserică	-
<i>Slătioara</i>	Biserică	-
<i>Râmnicu Vâlcea</i>	Mănăstirea Cornetu Biserici	-
Județul GORJ		
<i>Bumbești-Jiu</i>	Ruinele Mănăstirii Vișina	-
<i>Baia de Fier</i>	-	Peștera Muierilor
<i>Tismana</i>	Mănăstirea Tismana Schitul Cioclovina	-
<i>Târgu Jiu</i>	Biserici	-
Județul ARGEȘ		
<i>Câmpulung Muscel</i>	Biserici	-
<i>Curtea de Argeș</i>	Biserici	-
<i>Aninoasa</i>	Mănăstirea Aninoasa	-
<i>Corbi</i>	Mănăstirea Corbi	-
<i>Cotmeana</i>	Mănăstirea Cotmeana	-
<i>Dâmbovicioara</i>	-	Peștera Dâmbovicioara Zonă bogată în peșteri, chei, avene
<i>Nămăiești</i>	Mănăstirea Nămăiești	-
<i>Robaia</i>	Mănăstirea Robaia	-
<i>Slănic</i>	Mănăstirea Slănic	-
<i>Tutana</i>	Mănăstirea Tutana	-

Comuna Polovragi – Evaluarea potențialului turistic

Fenomenul religios ce caracterizează, printre altele, localitatea Polovragi îmbracă forme specifice fiecărui spațiu geografic. Prin urmare, este dificil să se realizeze o comparație între zonele concurente din punctul de vedere al potențialului religios, fiecare biserică sau mănăstire fiind unică în felul ei și răspunzând unor motivații ale căror intensități sunt greu de determinat, deoarece au o încărcătură subiectivă sau psihologică, ce diferă de la o persoană la alta.

În cazul formațiunilor carstice, în tabelul următor sunt prezentate câteva observații legate de principalele obiective concurente, comparativ cu Peștera Polovragi.

Peșteri în zona concurentă

Peștera	Descrierea carstului	Anul / nr. vizitatori	Observații
Polovragi	<ul style="list-style-type: none"> - lungimea – de peste 9000 m; - galeria principală este în cea mai mare parte orizontală; - formațiuni stalagmitice numeroase; - amenajări în interior: instalație electrică, alei amenajate 	<p align="center">2000 – 6.200 2001 – 10.000 2002 – 11.400</p>	<ul style="list-style-type: none"> - faună săracă, dar interesantă din punct de vedere peisagistic, științific; - stadiu de conservare este apreciat de specialiști ca fiind foarte bun.
Lilieciilor	<ul style="list-style-type: none"> - situată pe creasta calcaroasă a munților Căpățâanii, la o altitudine de 850 m; - lungime 250 m; - are o colonie de lilieci, monumente ale naturii, protejate - are și un patrimoniu de cult, deosebit și unic (2 biserițe, bijuterii ale artei medievale); - peștera este fostă a electrificată, dar instalația este total deteriorată 	<p align="center">2001 – 3.500 2002 – 5.000 2003 – 5.500</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nu are formațiuni concreționare; - pictura bisericuțelor este deteriorată - nu are instalație electrică
Muierilor	<ul style="list-style-type: none"> - lungimea galeriilor este de aproximativ 3.600 m, dispuși pe 4 niveluri; - partea amenajată pentru vizitare are 940 m lungime; - amenajări în interior: instalație electrică, alei betonate pentru vizitare 	<p align="center">2000 – 29.400 2001 – 32.000 2002 – 35.000</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nivelul inferior constituie rezervație speologică și nu este accesibil turiștilor; - instalația de iluminat funcționează, dar este deteriorată; - stadiul actual de conservare: satisfăcător
Dâmbovicioara	<ul style="list-style-type: none"> - relief carstic variat, spectaculos; - cel mai mare complex de chei din țară; - lungime 244 m; - interiorul oferă condiții optime de vizitare (instalație de iluminare, alei pentru vizitare) 	<p align="center">2001 – 54.800 2002 – 62.500 2003 – 46.800 (până la 31 aug 2003)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nu întrunește superlative speologice (multe dintre formațiunile de stalactite și stalagmite fiind dustruse, iar formațiunile mai interesante sunt modeste comparativ cu alte peșteri);

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

- 2006 -

Comuna Polovragi – Evaluarea potențialului turistic

Așa cum rezultă din tabelul prezentat, cu excepția Peșterii Lilieciilor, celelalte două peșteri concurente au înregistrat un număr de vizitatori mult superior comparativ cu Peștera Polovragi. O posibilă explicație rezultă din analiza structurilor de cazare, care favorizează cele două obiective turistice, prin prezența pe teritoriul lor a unei baze turistice superioară comunei Polovragi (Peștera Muierilor - comuna Baia de Fier și Peștera Dâmbovicioara – comuna Dâmbovicioara).

Situația capacității de cazare pentru concurență este prezentată în tabelul următor.

Capacitatea de cazare în principalele zone concurente localității Polovragi

Localitatea	Număr unități	Număr locuri
Județul Vâlcea		
Bărbătești	2	12
Bujoreni	1	6
Costești	6	31
Slătioara	3	18
Horezu	12	170
Râmnicu Vâlcea	47	1229
Județul Gorj		
Baia de Fier	2	80
Bumbești-Jiu	1	22
Târgu Jiu	7	636
Tismana	14	293
Județul Argeș		
Câmpulung Muscel	10	306
Curtea de Argeș	5	389
Dâmbovicioara	14	190
Total	117	3601

Sursa: Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, INCDT - www.rotur.ro.

Din punct de vedere al locurilor de cazare, 38 % dintre concurenți au un număr de locuri de cazare inferior celui din Polovragi, chiar și în situația mai multor unități. Restul de 62 % sunt localități ce prezintă o bază materială turistică bine dezvoltată, cu un număr de 80 – 1.230 de locuri, ceea ce nu face decât să accentueze *punctul slab* deținut de comuna Polovragi, la capitolul structuri de cazare.

Din cele 21 de localități identificate ca dispunând de o ofertă similară localității Polovragi, doar 13 prezintă minimum de condiții de cazare, pe teritoriul celorlalte neexistând înregistrate structuri de primire a turiștilor.

Un punct forte al localității Polovragi, față de concurență, este faptul că, exceptând comuna Costești, este singura localitate, dintre cele alese, care poate

dezvolta și promova atât un produs turistic religios, cât și unul speologic. Celelalte localități dispun fie de obiective turistice din sfera turismului religios, fie doar de formațiuni carstice. În plus, acestor forme de turism de bază li se pot adăuga turismul etnofolcloric sau chiar cel pentru sporturi extreme, ceea ce conturează o imagine complexă a ofertei turistice a localității Polovragi.

Piața produselor religioase este o piață în creștere, în a cărei dezvoltare și promovare merită investit. Turismul religios și-a definit un loc aparte în contextul turismului mondial, datorită dimensiunii sale actuale, devenind o componentă deosebit de valoroasă a turismului cultural.

România deține un patrimoniu carstic deosebit de valoros sub aspect științific și peisagistic, dar nevalorificat prin turism la valoarea lui reală și la standarde europene. Peșterile au constituit din totdeauna o curiozitate, au stârnit interes și au atras vizitatori, devenind astfel obiective turistice valoroase. Turismul speologic, prin apartenența lui la turismul activ, prezintă o tendință de creștere, generată de interesul tinerilor în special pentru această formă de turism.

4. DIAGNOSTIC ȘI RECOMANDĂRI PENTRU AUTORITATEA PUBLICĂ LOCALĂ ȘI AGENȚII ECONOMICI DIN TURISM

Analiza prezentată mai sus scoate în evidență valoarea potențialului turistic și oportunitățile de care dispune localitatea Polovragi, așa încât turismul poate să devină în următorii ani o activitate principală în economia localității. Toate măsurile necesare a fi luate pentru dezvoltarea și susținerea turismului trebuie să se regăsească punctual în Planul de Urbanism al localității, pentru a putea fi incluse în programul de investiții pentru anii viitori.

Resursele locale de care dispune zona (naturale, antropice, umane) trebuie valorificate astfel încât să conducă la diversificarea ofertei și la atragerea unui număr din ce în ce mai mare de turiști.

Recomandări pentru autoritatea locală

⇒ Prin Planul de Urbanism al localității, în capitolul de Propuneri de dezvoltare / Planșa de reglementări, turismul trebuie inclus ca o activitate de bază în economia locală, având în vedere resursele locale, dar și pentru că este un domeniu care creează activități economice colaterale (servicii, mică producție, meșteșuguri).

⇒ În cadrul aparatului propriu al Primăriei este necesar a fi înființat un *Departament pentru Turism*, a cărui activitate trebuie să se axeze pe organizarea activității turistice locale și acordarea de consultanță pentru agenții din turism.

⇒ Primăria, prin angajații Departamentului pentru Turism, are un rol determinant în consilierea / convingerea proprietarilor de gospodării cu un standard corespunzător, asupra avantajelor ce derivă ca urmare a clasificării acestora ca pensiuni turistice. Lipsa structurilor turistice clasice trebuie suplinită prin apariția unui număr cât mai mare de pensiuni rurale.

⇒ Extinderea rețelei de pensiuni turistice poate fi stimulată de autoritatea locală prin acordarea, prin Hotărâre de Consiliu Local, a unor facilități sau scutiri de taxe/impozite pentru perioade determinate, prin promovarea gratuită a acestora pe site-ul primăriei, prin invitarea și susținerea financiară în vederea participării la diverse târguri și manifestări organizate de primărie, prin racordarea gratuită la rețeaua de utilități a comunei ș.a.

⇒ Pentru a susține dezvoltarea durabilă a turismului în localitate este absolut necesar a se realiza două dintre utilitățile de bază: canalizarea apelor menajere și amenajarea unui punct de transfer al deșeurilor menajere, în conformitate cu politica de mediu din acest domeniu. Foarte puțini investitori vor dori să înceapă o activitate economică într-o localitate fără infrastructura și utilitățile de bază.

⇒ Este necesară reabilitarea drumului spre peșteră - DJ 646 și chei și semnalizarea corespunzătoare a acestora la intersecția cu DN 67; amplasarea unui panou informativ însoțit de harta turistică a zonei și a traseelor turistice din Munții Căpățîinii vor constitui motivația și totodată invitația pentru turiștii aflați în tranzit de a se abate din drum pentru vizitarea localității.

⇒ Pentru amenajarea drumului forestier de pe valea Oltețului, important drum turistic și de acces spre zona turistică Lotru, este recomandat să se pregătească un proiect (studiu de fezabilitate) pentru accesare fonduri **SAPARD, Măsura 3.5. Silvicultură / drumuri forestiere**, program ce urmează să se lanseze. Pentru ca proiectul să fie eligibil este obligatoriu ca drumul forestier să fie clasat ca drum public (eventual Dc), să nu fie drum privat (ROMSILVA).

⇒ Pentru vizitarea Mănăstirii Polovragi sunt necesare a fi amenajate la poarta mănăstirii:

- ❖ parcare + grup sanitar
- ❖ un chioșc de suveniruri, pliante, vederi
- ❖ un chișc cu terasă pentru băuturi răcoritoare.

⇒ Pentru vizitarea Peșterii Polovragi este necesară amenajarea unei parcări înainte de intrarea în chei, pe versantul stâng al drumului, la urcare și amenajarea unor spații de așteptare la poarta de intrare în peșteră; parcare la gura peșterii, așa cum se face în prezent aduce mari prejudicii obiectivului speologic – monument al naturii, înscris în Legea nr. 5 / 2000, prin noxele emise de mijloacele auto.

⇒ Pentru valorificarea turistică a spectaculoasei văii a Oltețului, este necesară amenajarea unei platforme de observație vis-a-vis de intrarea în peșteră. Scara pe care se coboară în prezent este riscantă, nu asigură securitatea turiștilor, putându-se întâmpla accidente cu urmări grave, care să afecteze imaginea zonei turistice Polovragi.

⇒ Pentru introducerea în circuitul turistic a cetății dacice Polovragi, situată deasupra peșterii, la 1.000 m altitudine, este necesară reamenajarea potecii de acces și semnalizarea corespunzătoare a acesteia la punctul de ramificație din drumul forestier.

⇒ Pentru creșterea atractivității zonei și diversificarea ofertei turistice a localității este necesar a se amenaja un *Muzeu al satului gorjan*, care să cuprindă: case vechi cu arhitectură tradițională (amenajate în interior cu obiecte de mobilier specific zonei), instalații tehnice populare (războiul de țesut, darac pentru lână, furcă de tors și vîrtelniță răsucit lână, mori de apă, joagăre hidraulice ș.a.) și alte utilaje folosite într-o gospodărie locală.

⇒ Este recomandat a se conserva toate clădirile vechi, valoroase, din localitate prin reabilitarea lor și aplicarea de plăcuțe cu text explicativ pe fiecare (anul construirii, stilul arhitectonic, proprietarul). Proprietarii caselor respective trebuie să beneficieze de diverse facilități acordate de administrația locală, pentru a fi interesați să facă aceste investiții de reabilitare.

⇒ Pentru petrecerea timpului liber este necesară realizarea unei baze de agrement (ștrand, terenuri de sport multifuncționale, alei de promenadă ș.a.) care să deservească turiștii aflați în vacanță, dar și populația rezidențială.

⇒ Având în vedere că în gospodăriile localnicilor există un număr semnificativ de cai pentru efectuarea muncilor agricole, ar fi benefică înființarea unui centru de echitație, dacă este posibil și o școală de călărie; se pot realiza trasee montane de călărie cu ghid, iar iarna, plimbări cu sania, în vederea diversificării agrementului local.

⇒ Marcarea, cu ajutorul elevilor, pe perioada vacanței de vară, a tuturor potecilor turistice care pleacă din Polovragi spre Munții Căpățânii sau spre bazinul turistic al Lotrului, este o activitate plăcută și educativă pentru elevi, dar în același timp necesară pentru dezvoltarea și promovarea turismului în zonă; refacerea marcajului pe traseele nr. 6 (Polovragi – Curmătura Beleoia – Stâna Funicel) și nr. 1 (Polovragi – Curmătura Oltețului), va face legătura cu principalele trasee turistice de creastă ale Munților Căpățânii și de acolo cu cele din Munții Parâng.

⇒ Inițierea, cu ajutorul dascălilor, a unor activități culturale la nivelul satului, cum ar fi: înființarea echipei de fluierași, a unui ansamblu coral, a unei echipe de dansuri populare, activități dispărute în ultimul deceniu, va contribui cu siguranță nu numai la afirmarea unei vieți culturale puternice, dar și la mobilizarea energiilor tinerei generații spre domenii educativ-culturale.

FUNDAȚIA PARTENERI PENTRU DEZVOLTARE LOCALĂ (FPDL)

Proiect finanțat de UK Embassy prin Programul Global Opportunities Fund

⇒ Editarea unui ghid turistic / hartă a localității, care să se găsească spre comercializare la toate pensiunile turistice, la agențiile de turism și la chioșcurile de ziare din județ.

⇒ Pentru atragerea unui număr crescut de turiști este binevenită organizarea de evenimente culturale, mondene, întâlniri de afaceri, al căror calendar să fie promovat în media, pe site-ul primăriei sau prin trimiterea către agenții de turism, asociații profesionale interesate, administrații centrale și locale.

⇒ În perspectiva diversificării activităților de turism, Primăria va trebui să faciliteze concesionarea de parcele de teren (6 ha), în zona cunoscută sub numele Luncile Oltețului, în vederea realizării unui sat de vacanță de 3 stele – 140 locuri, amplasat în vecinătate cabanei silvice existente și a pepinierii pe malul stâng al Oltețului în estul drumului forestier de acces, care să cuprindă: 60 locuri în 15 bungalow-uri, 80 locuri campare, pavilion multifuncțional, un teren sport multifuncțional, o platformă pentru parcare – 40 locuri, alimentare la utilitățile de bază.

Tot pe acest amplasament se vor concesiona și parcele pentru case de vacanță private, cu următoarele recomandări: suprafața lotului – circa 800 mp, regim de înălțime max. P + 1 + M, POT max = 25 %.

⇒ Aplecarea către tradiția și obiceiurile legate de sărbătorile religioase a populației din zonă este bine cunoscută. Sărbătorile de iarnă (Crăciun, Anul Nou), sunt așadar un prilej pentru organizarea de către Primărie a unor manifestări bazate pe obiceiurile religioase ale locului, jocuri distractive și concursuri și pot deveni un eveniment care să atragă în jurul lui nu numai localnicii, dar și locuitori din centrele urbane apropiate, turiștii sosiți în vacanță. Antrenarea în aceste sărbători a unor categorii socio-profesionale cu un nivel de pregătire ridicat – profesori, preoți, elevi, pot imprima manifestării o ținută cultural-educativă și în același timp distractivă.

Pe parcursul unui an se pot organiza și alte tipuri de manifestări care pot avea diverse teme: gastronomice, culturale, istorice, sportive, despre protecția mediului, întâlniri cu fii satului, expoziții de fotografie tematică ș.a.

Recomandări pentru agenții din turism

✎ *Calitatea serviciilor* oferite turiștilor trebuie să fie o preocupare permanentă pentru toți agenții din turism, pentru a se impune pe piață și pentru a face față concurenței.

✎ *Calificarea și formarea profesională permanentă* a angajaților din turism este o garanție pentru o afacere profitabilă și nu trebuie privită ca pe o cheltuială, ci ca pe o investiție pe termen lung.

✎ *Diversificarea serviciilor* oferite turiștilor, așa cum reiese din studiile de piață realizate în decursul anilor de către INCDT, este una din motivațiile importante în alegerea unei destinații, de aceea trebuie să i se acorde atenția cuvenită.

✎ *Agrementul* este deficitar în oferta turistică de servicii a localității și a structurilor de primire turistică, de aceea este necesar a fi dezvoltat ca varietate și capacitate.

✎ Este recomandat ca fiecare deținător de structură de cazare să ofere *gratuit turiștilor*: materiale informative (hărți ale zonei, pliante, ghiduri sau monografii ale obiectivelor naturale și culturale din zonă), servicii de ghidaj, mijloc de transport pentru excursii locale, rezervări pentru mijloacele de transport în comun, servicii care pot atrage un număr din ce în ce mai mare de turiști.

Bibliografie

1.	Fundația Parteneri pentru Dezvoltare Locală	Evaluarea potențialului de dezvoltare economică a localității Polovragi, 2004.
2.	CARDUM 7 SRL	Plan Urbanistic General Comuna Novaci. 1999.
3.	*****	Primăria Comunei Polovragi – informații și date statistice
4.	*****	Pagini INTERNET www.ici.ro/romania/ro/turism/no_polovragi , www.cheileoltetului.ro , www.rotur.ro , www.agroturism.com